

CORONACRISIS

'TERMINAAL OOK
RECHT OP VACCIN'*Diverse overlijdens in Europa na prik kwetsbaren*

door Arianne Mantel

AMSTERDAM • Bij zeer kwetsbare oudere patiënten met een ernstige aandoening moet goed gekeken worden of het zinvol is om het vaccin tegen Covid-19 te nemen. Maar als de kwetsbare het wil, is er geen reden om de prik te weigeren. Ook niet als er sprake is van terminale ziekte.

Dat stelt voorzitter Ton de Boer van het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG) na de meldingen van diverse overlijdens in Europa van ouderen na de vaccinatie. Deze zouden mogelijk aan de bijwerkingen van het vaccin – zoals koorts, misselijkheid en braken – zijn overleden. Mogelijk waren deze bijwerkingen de druppel. „Toch is het iemands eigen individuele beslissing in overleg met de arts”, laat het CBG weten.

Broze ouderen

In Noorwegen zijn 23 broze ouderen boven de 80 jaar met onderliggende ziekten overleden na de vaccinatie, van wie enkelen in de terminale fase zouden hebben gezeten. Inmiddels zeggen de gezondheidsautoriteiten in Noorwegen dat men geen verband tussen vaccinatie en sterven heeft gevonden, maar waarschuwen ze wel voor de risico's van inenting.

Het Duitse Paul Ehrlich Instituut verricht ook onderzoek naar tien overlijdens kort na een prik tegen corona. Ook in België wordt een sterfgeval dat mogelijk het gevolg is van het coronavaccin, onderzocht.

Ouderengeneeskunde-organisatie Verenso gaf maandag het advies te overwegen om zeer kwetsbare patiënten met een sterk beperkte levensverwachting niet te vaccineren in verband met de effecten van bijwerkingen en daarmee de kans op overlijden.

Contra-indicatie

„Toen ik hoorde over de terminale patiënten die zijn overleden na de vaccinatie, heb ik me de vraag gesteld waaróm zij zijn gevaccineerd” zegt rechtsfilosoof Roland Pierik. „Maar waarom ook niet? Het Pfizer-vaccin biedt een onverwacht goede bescherming van mensen op hoge leeftijd, en in de bijsluiter staat (nog) geen contra-indicatie voor zwakheid door hoge leeftijd. In Nederland heeft de Gezondheidsraad ook nadrukkelijk voorgesteld om bij de oudsten te beginnen. En binnen een zorgcentrum is het wellicht beter om alle inwoners mee te nemen in

Voorzitter Ton de Boer van het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen vindt dat kwetsbaren geen prik mag worden geweigerd.

FOTO
ANP/HH

de vaccinatie om verdere uitbraken tegen te gaan.”

„Het ligt in de lijn der verwachting dat enkele oudere kwetsbare patiënten zullen overlijden. Het zijn nu eenmaal ouderen en dan hoeft het niet door het vaccin te

er zijn vraagtekens bij. „Als het echt terminale patiënten zijn, is het gezien dit risico mijns inziens niet verstandig hen te laten vaccineren, en al helemaal niet als er geen acute dreiging voor infectie bestaat.”

Pierik benadrukt dat het nog niet duidelijk is dat er een relatie is met het vaccin, maar het lijkt wel waarschijnlijk. „Deze mensen waren heel fragiel, en mogelijk is deze groep onvoldoende meegenomen in de testen. Er moet nu onderzoek worden gedaan naar deze sterfgevallen en dat gebeurt ook al. Maar bij zo'n nieuw vaccin ontcom je er niet aan dat je aan het begin van het grootschalige vaccinatieprogramma nog zeldzame

bijwerkingen ontdekt die bij de testen niet aan het licht zijn gekomen. Als blijkt dat deze groep zeer kwetsbare terminale patiënten te fragiel is, kan het zijn dat op basis van deze sterfgevallen vaccinatie voor deze groep gaat worden afgeraden.”

Volgens het CBG is in ons land sprake van zorgvuldige afwegingen. Niemand wordt zomaar gevaccineerd. Als iemand er zelf nog over kan nadenken, vraag je het. Bij dementierenden beslist de familie.

Bijsluiter

Niettemin bekijkt het EMA, waar het CBG deel van uitmaakt, nu wel de relatie tussen het vaccin en de overlijdens. Daarop kan actie worden ondernomen; namelijk een andere bijsluiter bij het vaccin of een waarschuwing uitvaardigen. Uiteindelijk is het het RIVM dat de protocollen aanpast. Dat ziet nu geen aanleiding om het vaccinatieschema aan te passen.

In Noorwegen is besloten de aanbeveling voor vaccinatie van de terminaal zieken te wijzigen. Als een persoon op de zogenoemde Clinical Frailty Scale 8 of hoger scoort, dan wordt vaccinatie niet aanbevolen. De schaal loopt tot en met 9. Bij 8 zijn de mensen zo fragiel, dat ze volledig afhankelijk zijn en het einde van het leven naderen. Schaal 9 geldt voor personen met een levensverwachting van minder dan zes maanden.

Noorwegen past het protocol aan

komen”, zegt vaccinatie-deskundige Bram Palache. „Dat het bij de overleden gevaccineerden in Noorwegen deels om terminale patiënten zou gaan, lijkt inderdaad wat vreemd. Maar wat is de definitie van terminaal? Had iemand nog zes maanden te leven? Dan kan ik me voorstellen dat je toch kiest voor de prik.”

Viroloog Ab Osterhaus zet